

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2013-09-30

Närvarande: F.d. justitierådet Leif Thorsson samt justitieråden Kristina Ståhl och Olle Stenman.

Undantag från kassaregisterkrav vid obetydlig omfattning

Enligt en lagrådsremiss den 12 september 2013 (Finansdepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244).

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av departementsrådet Lena Gustafson, biträdd av departementssekreteraren Helena Persson.

Förslaget föranleder följande yttrande av Lagrådet:

39 kap. 5 §

I paragrafen föreskrivs att skyldigheten att använda kassaregister inte gäller i vissa uppräknade fall. Förslaget i remissen tar sikte på undantaget i punkt 1. Enligt den bestämmelsen gäller skyldigheten att använda kassaregister inte för den som ”bara i obetydlig omfattning säljer varor eller tjänster mot kontant betalning eller mot betal-

ning med kontokort”. I remissen föreslås att bestämmelsen ändras på så sätt att undantaget från kravet på kassaregister ska gälla den som ”bara i obetydlig omfattning säljer eller, enligt vad som kan antas, kommer att sälja varor eller tjänster mot kontant betalning eller mot betalning med kontokort”.

Bakgrunden till förslaget är en dom från Högsta förvaltningsdomstolen (HFD 2013 ref. 16) där domstolen fann att undantaget i punkt 1 inte var tillämpligt på en näringsidkare som bedrev caféverksamhet under sommarmånaderna och där kontantförsäljningen uppgick till cirka 90 000–100 000 kronor per säsong. Domstolen motiverade detta med att en sådan kontantförsäljning, med hänsyn till den restriktiva tolkning av undantagsbestämmelsen som är avsedd, inte kunde anses obetydlig.

I remissen anges att syftet med den föreslagna ändringen är att klargöra att bedömningen av om förutsättningarna för att ställa krav på kassaregister är uppfyllda ska göras utifrån företagets faktiska normala kontantförsäljning i den aktuella verksamheten under ett beskattningsår. Som riktvärde ska gälla att kontantförsäljning som uppgår till högst fyra prisbasbelopp per beskattningsår ska anses vara av obetydlig omfattning. Det understryks att det är den faktiska försäljningen som ska ligga till grund för bedömningen och att det inte ska göras någon uppräknings av försäljning som sker endast under en del av året till en försäljning på årsbasis.

Vid remissbehandlingen av den promemoria som föregick lagrådsremissen ansåg flera remissinstanser att de åsyftade ändringarna borde komma till tydligare uttryck i lagtexten. En remissinstans var vidare tveksam till om den föreslagna lagändringen skulle komma att få den önskade konsekvensen i form av ändrad rättstillämpning.

Lagrådet instämmer i dessa synpunkter från remissinstanserna. Av Högsta förvaltningsdomstolens avgörande framgår inte att domstolen grundade sin bedömning på en uppräknig av den säsongsbaserade försäljningen till en årsvis försäljning. De resonemang som förs i remissen om hur bestämmelsen är avsedd att tillämpas återspeglas vidare inte i lagtexten. Det är först vid en läsning av motiveringen till förslaget som det framgår vilken innebörd bestämmelsen är tänkt att ha.

Lagrådet förordar att bestämmelsen förtydligas genom att riktvärdet på fyra prisbasbelopp förs in i lagtexten.